

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Ľubice Filovej, v právnej veci navrhovateľa: **J. Č.**, zastúpeného JUDr. S. S., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o **predčasný starobný dôchodok**, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sd/44/2008-33 z 15. októbra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 15. októbra 2008, č.k. 23Sd/44/2008-33, **p o t v r d z u j e**.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania v sume 54,94 EUR k rukám právneho zástupcu JUDr. S. S..

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom krajského súdu bolo zrušené rozhodnutie odporkyne z 23. januára 2008 č. X., ktorým priznala navrhovateľovi predčasný starobný dôchodok v sume 3575 Sk podľa § 67 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. a podľa čl. 46 ods. 2 Nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatnení systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby ... v rámci spoločenstva.

Krajský súd po preskúmaní rozhodnutia odporkyne dospel k záveru, že sa odporkyňa neriadila právnym názorom, ktorý vyslovil v tejto veci Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 22. marca 2007 sp.zn. 6So 129/2006, že skutočnosti uvádzané navrhovateľom týkajúce sa jeho zamestnávateľa, majú relevantný význam v tom, že SPP a.s. Bratislava sa stala právnym nástupcom zamestnávateľskej organizácie pôsobiacej na území Slovenskej republiky. Odporkyňa nezohľadňuje celú dobu vykázaného zamestnania na evidenčnom liste SPP a.s. Bratislava, len jej časť, hoci aj podľa osobného listu dôchodkového zabezpečenia vydaného k rozhodnutiu z 5. mája 2006 eviduje obdobie dôchodkového poistenia aj v rokoch, počas ktorých navrhovateľ pracoval u zamestnávateľa T. n.p., oblastný závod N., o čom svedčia aj pracovné zmluvy, pričom ich obsah potvrdzuje neprerušovaný výkon práce na mieste výkonu práce v I.. Teda právny názor odporkyne o sídle zamestnávateľa navrhovateľa nezodpovedá skutočnosti a pokiaľ z takéhoto skutkového stavu vychádzala pri právnom posúdení veci, rozhodla v rozpore so zákonom.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa odvolanie, v ktorom namietala, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nezohľadnil námietky odporkyne a ani sa nimi nezaoberal a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa názoru odporkyne, dôsledne realizovala rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. marca 2007 pokiaľ ide o výpočet predčasného starobného dôchodku. Pokiaľ ide o zhodnotenie doby zamestnania od 1. januára 1975 – 31. decembra 1992, odporkyňa je naďalej toho názoru, že k 31. decembru 1992 bolo sídlo zamestnávateľa navrhovateľa v Českej republike a preto podľa Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou – čl. 20 – jedná sa o dobu zamestnania získanú na území Českej republiky, čo má vplyv na spôsob výpočtu dôchodku tak, ako to vyplýva z rozhodnutia odporkyne. Odporkyňa poukázala na vyjadrenie SPP, a.s. Bratislava zo 17. júna 2008, že sídlo T. P. bolo v Českej republike, o čom zodpovedal aj spôsob označenia evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia z 15. marca 2004, označeného v zmysle čl. 23 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy skratkou „ČR“ v pravom hornom rohu.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporkyne žiadal prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že odvolací súd už zistil, že počas celej doby od 1. februára 1975 do 31. decembra 1992 pracoval v I. a jeho zamestnávateľom bol T.

národný podnik, oblastný závod N. Takto bol zapísaný v obchodnom registri. Správne preto konštatoval, že názor odporkyne, že sídlo zamestnávateľa k 31. decembru 1992 bolo v Českej republike nezodpovedá skutočnosti a pokiaľ odporkyňa z takéhoto skutkového záveru vychádza pri právnom posúdení veci, rozhodla v rozpore so zákonom, a to aj s poukazom na čl. 15 Správnej dohody publikovanej pod č. 175/95 Zb.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolanie odporkyne v medziach podanej žaloby a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie odporkyne je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov vo vzťahu k aplikácii čl. 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71, keď nezdôvodňuje, akými právnymi úvahami a skutkovými zisteniami dospela k záveru, že nárok na predčasný starobný dôchodok vznikol navrhovateľovi len s prihliadnutím na doby poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky (str. 1 ods. 3 dôvodov rozhodnutia).

Navrhovateľ už v pôvodnom konaní (ukončenom rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. marca 2007) namietal, že Česká správa sociálneho zabezpečenia nemôže mu priznať predčasný starobný dôchodok, pretože tento inštitút zákon v Českej republike neupravuje. Odporkyňa na túto výhradu doposiaľ nereagovala a spisová dokumentácia ani nesvedčí o akýchkoľvek krokoch ČSSZ voči navrhovateľovi.

Odvolací súd opakovane poukazuje na nepretržitý výkon práce pre oblastný závod v N, T. n.p. P. a doterajšie dôkazy nevytvárajú záver, že sídlo jeho zamestnávateľa k 31. decembru 1992 bolo v Slovenskej republike, keďže všetky v konaní produkované pracovnoprávne akty (pracovné zmluvy) sú signované príslušným pracovníkom oblastného závodu v N.

Nie je pritom možné prehliadnuť skutočnosť, ako na to už Najvyšší súd poukázal, že evidenčný list vyhotovený SPP a.s. obsahuje aj obdobie dôchodkového poistenia, počas ktorého navrhovateľ pracoval u zamestnávateľa T. š.p., oblastný závod N. (pozri napr. Dodatok k pracovnej zmluve z 22. apríla 1975 či 2. januára 1980, kde existencia oblastného závodu v N. je nepochybná, rovnako ako oprávnenie riaditeľa podpisovať dodatok pracovnej zmluvy).

Odvolací súd z týchto dôvodov nepovažuje za dostačujúci dôvod pre ustálenie, že sídlo zamestnávateľskej organizácie bolo v Českej republike, len v písomnom vyjadrení odporkyne z 20. marca 2008, t.j. po vydaní preskúmaného rozhodnutia, uvedený odkaz na vyjadrenie SPP a.s. zo 17. júna 2008. Odvolací súd sa preto stotožňuje s dôvodmi zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu a to aj s poukazom na to, že nebol v plnej miere rešpektovaný právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozsudku z 22. marca 2007.

Odvolací súd súčasne pripomína, že jedným z dôvodov nespokojnosti navrhovateľa s rozhodnutím odporkyne je skutočnosť, že ako občan Slovenskej republiky, trvale pracujúci na jej území, bol podľa právneho výkladu odporkyne v nevýhodnom postavení v porovnaní s inými občanmi Slovenskej republiky a to len preto, že počas existencie ČSFR pracoval na území Slovenskej republiky v organizácii, ktorá mala (podľa tvrdenia odporkyne) ku dňu 31. decembru 1992 sídlo v Českej republike; nie zanedbateľná je pritom skutočnosť, že ani zákonodarca svojou právnou úpravou a ani odporkyňa svojim výkladom nezaručujú odstránenie tejto nerovnosti osobitne vo vzťahu k predčasnému starobnému dôchodku, ktorý bol zakotvený v sociálnej sústave Slovenskej republiky až po 1. januári 1993 a tento nárok navrhovateľovi podľa právneho poriadku Českej republiky neprináleží. Priznaný predčasný starobný dôchodok v Slovenskej republike preto nie je doplnený obdobnou dávkou z Českej republiky a teda vypočítaný teoretický predčasný dôchodok je pre navrhovateľa v reálnom čase (ku dňu vzniku nároku v Slovenskej republike) nedosiahnuteľný. Z uvedeného dôvodu by mala odporkyňa zvážiť všetky možnosti takého právneho posúdenia žiadosti navrhovateľa, ktorý vylúči jeho diskrimináciu a zohľadní celú dobu poistenia navrhovateľa počas existencie ČSFR do 31. decembra 1992. Iný výklad ustanovenia § 67 a § 68 zákona o predčasnom starobnom dôchodku by bol v rozpore s čl. 12, čl.3a a čl. 154 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pretože neumožňuje rovnaké zabezpečenie v starobe u osôb, ktoré nie vlastným zavinením nemajú uznané a evidované v sociálnom systéme Slovenskej republiky všetky doby poistenia získané počas existencie spoločného štátu len preto, lebo sídlo zamestnávateľskej organizácie bolo prípadne na území v Českej republike, aj keď zamestnaní boli v Slovenskej republike.

Podľa § 250l ods. 2 v spojitosti s § 250h ods. 1 navrhovateľovi patrí náhrada trov konania spojená s právnym zastupovaním, za 1 úkon právnej pomoci v sume 1465 Sk + 190 Sk paušál, t.j. 1655 Sk, ktorá predstavuje 54,94 EUR.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová